

Gledališče

Andrew Bovell:

Kar vem, da je res

režija Luka Martin Škof

Mestno gledališče ljubljansko

Vse srečne družine so si podobne, vsaka nesrečna pa je nesrečna po svoje. Tako je tudi v besedilu avstralskega dramatika Andrewa Bovella *Kar vem, da je res*. Spremljamo očeta Boba (Boris Ostan) in mamo Fran (Judita Zidar) Price, ki sta v predmestju Adelajde vzgojila štiri otroke in ogromno rož. Otroci so si seveda različni, saj so bili tudi različno vzgojeni, tako kot je v družinah z več otroki. Najstarejša Pip (Tjaša Železnik) je uspešna v službi, skrbna mama, hči in žena. Marka (Filip Samobor) je pred kratkim nenadoma pustila punca, Ben (Voranc Boh k. g.) je ambiciozen na finančnem področju, samostojen pa ne kaj prida, Rosie (Klara Kuk k. g.) pa se še išče, pravkar se je predčasno vrnila z velike evropske pustolovščine, ker je imela domotožje. Vsi liki so tipski: upokojen oče, ki hoče, da bi otroci imeli več, kot je imel sam, in mama, ki neuspešno lovi ravnotežje med privzganjem samostojnosti in dajanjem občutka varnosti. Najstarejša hči, ki ima z mamo napet odnos, saj sta si preveč podobni in se opominjata na storjene ali potencialne napake. Srednji otrok, ki pač je. Najmlajši sin, mamin sinček, s katerim ima oče napet odnos, saj imata diametralno nasprotno ambicije in poglede na svet, pa še mama ga preveč razvaja. Najmlajša hči je nenehno nekaj med prijateljico družinskih članov in dežurno nezrelo osebo, ki je nihče ne jemlje resno. Osrednji motiv je vrt pred družinsko hišo kot simbol minevanja in pripadnosti. Ta vrt je bil za družino Price ves svet, vse se je zgodilo tam, in oče si želi, da bi tako tudi ostalo, čeprav to ni mogoče, spremembe so neizogibne. Vrt je v prvem delu razprostrt po celotnem odru (scenografija Mihe Knifca), v drugem, ko sta se dve najkorenitejši spremembi že zgodili, pa pospravljen ob stran, kot opomin na to, kako je včasih bilo ali kako bi lahko bilo. Režija Luke Martina Škofa je korektna, spretno se izogne patetiki, ki jo prinaša zgodba. Uspešno se ji izogne tudi večina igralske zasedbe, liki so izdelani in konsistentno odigrani, največje

pohvale si zaslužita Judita Zidar in Boris Ostan. Tudi kostumografija Urške Recer je dovolj preprosta, da je skladna s celostno podobo predstave, kljub vsemu pa z dovolj posebnostmi, da se karakter kaže tudi v oblačilu.

Tekst sam po sebi ne polemizira ali razpira ničesar novega ali konkretnega, temveč pripoveduje eno izmed številnih zgodb, ki so vse drugačne na enak način. Vsak ima svoje probleme, nekateri so za svoje bolj krivi, drugi malo manj, določeni problemi imajo večjo težo, tretji so rahlo za lase privlečeni. Uprizoritev vsakemu od otrok odmeri približno enako časa, tako kot starši vsakemu otroku odmerijo približno enako ljubezni.

Spremljamo Pip, ki se pripravlja, da bo zapustila moža in hčeri ter se preselila v Kanado. Ni srečna, a bi rada bila, noče biti kot mama in ostati v zakonu zaradi otrok. Mark pove družini, da bo spremenil spol in v Sydneyju na novo zaživel. Ben je iz podjetja ukradel skoraj četrt milijona in ima očitno tudi težave z drogo. Rosie pa se le najde, in sicer v kreativnem pisanju na ugledni univerzi v Brisbanu, daleč od domačega mesta. Nekoliko nenavadno je, da so ti problemi predstavljeni kot enakovredni. Seveda se vsakemu človeku zdi, da so njegovi problemi najhujši, in za starše je vsaka otrokova težava grozljivo breme, vsi tudi tako ali drugače odsevajo družbo, v kateri živimo, in ta odsev ni prijeten, soočiti se moramo z vprašanjem ženske in njene vloge v družini, želje po pripadnosti v kapitalističnem okolju, iskanjem lastne identitete, prepletom želje in strahu pred odcepitvijo od doma itd. Toda kljub temu se najstarejša otroka s starši (predvsem mamo) razideta bistveno težje kot mlajša. In o tem nikoli ne spregovorijo, niti v afektiranem prepiru zakoncev Price o temeljih njunega zakona (to so namreč otroci), pade več očitkov na račun skrivnostnih prihrankov kot zadnjih besed, ki jih je Fran namenila prvorojencema.

Besedilo bi lahko bilo bolj izčrpano, bolj sčrtano in manj podčrtano, kar je najbolj moteče v drugem delu, kjer samo še na glas povedo to, kar vsi vemo že vso predstavo. Sicer pa je uprizoritev brez večjih napak. **NIKA ŠVAB**

Vse srečne družine so si podobne, vsaka nesrečna pa je nesrečna po svoje. FOTO PETER GIODANI